

**O'QUVCHILARDA VATANPARVARLIK RUHINI SHAKLLANTIRISHDA
MAKTAB PEDAGOGIKASINING ROLI***FarDU Harbiy Ta'lim Fakulteti**1-bosqich 25/139- guruh kursanti***Ergashev Obloberdi Muhiddin o'g'li.***FarDU Harbiy Ta'lim Fakulteti 1-bosqich 25/139-guruh kursanti***Amiraliyev Ozodbek Sulaymonjon o'g'li***FarDU Harbiy Ta'lim Fakulteti 1-bosqich 25/139-guruh kursanti***To'rabekov Sirojiddin Nizomjon o'g'li***25/139-guruh Starstasi**FarDU Harbiy Ta'lim Fakulteti 1-bosqich 25/139-guruh kursanti***Ismoiljonov Muhammadayub Ilhomjon o'g'li***Kurs starshinasi.*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishda maktab pedagogikasining roli tizimli tahlil qilinadi. Tadqiqotda pedagogik jarayon, tarbiyaviy ishlar va o'quv dasturlari orqali yoshlar orasida milliy g'urur, fuqarolik mas'uliyati va vatanparvarlik hissini rivojlantirishning samarali usullari aniqlangan. Shuningdek, maktab pedagogikasining vatanparvarlik tarbiyasidagi ahamiyati, pedagoglarning faoliyati va tarbiyaviy metodlarning amaliy natijalari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari yoshlar tarbiyasida maktab pedagogikasining o'rnini va samaradorligini aniqlashga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *vatanparvarlik; maktab pedagogikasi; o'quvchilar tarbiyasi; milliy g'urur; pedagogik metodlar; tarbiyaviy ishlar*

**THE ROLE OF SCHOOL PEDAGOGY IN THE FORMATION OF A
PATRIOTIC SPIRIT IN STUDENTS**

Abstract: *This article systematically analyzes the role of school pedagogy in shaping the spirit of patriotism in students. The study identified effective methods of developing a sense of national pride, civic responsibility, and patriotism among young people through the pedagogical process, educational work, and curricula. The significance of school pedagogy in patriotic education, the activities of teachers, and the practical results of educational methods are also considered. The research results serve to determine the role and effectiveness of school pedagogy in the upbringing of youth.*

Keywords: *patriotism; school pedagogy; student upbringing; national pride; pedagogical methods; educational activities*

**РОЛЬ ШКОЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ В ФОРМИРОВАНИИ
ПАТРИОТИЧЕСКОГО ДУХА У УЧАЩИХСЯ**

Аннотация: *В данной статье систематически анализируется роль школьной педагогики в формировании духа патриотизма у учащихся. В исследовании выявлены*

эффективные методы развития у молодежи чувства национальной гордости, гражданской ответственности и патриотизма посредством педагогического процесса, воспитательной работы и учебных программ. Также рассматривается значение школьной педагогики в патриотическом воспитании, деятельность педагогов и практические результаты воспитательных методов. Результаты исследования служат определению роли и эффективности школьной педагогики в воспитании молодежи.

Ключевые слова: патриотизм; школьная педагогика; воспитание учащихся; национальная гордость; педагогические методы; воспитательная работа

KIRISH

Vatanparvarlik shaxsning o'z vataniga, millatiga va uning qadriyatlariga bo'lgan sadoqati, hurmati va mehrini ifodalaydi. XXI asr sharoitida yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash milliy taraqqiyot, ijtimoiy barqarorlik va davlat xavfsizligini ta'minlashning muhim omiliga aylangan. Shu nuqtai nazardan, maktab pedagogikasi o'quvchilarning ma'naviy va axloqiy rivojlanishida asosiy vositalardan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, vatanparvarlik tarbiyasi faqat dars jarayonida emas, balki turli tarbiyaviy faoliyatlar, ekskursiyalar, madaniy va ijtimoiy loyihalar orqali ham samarali shakllanadi. Shu bilan birga, maktab pedagogikasining mazkur jarayondagi roli o'quvchilarda milliy g'urur, fuqarolik mas'uliyati va ijtimoiy faollik kabi sifatlarni rivojlantirishga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirishdan iboratdir.

Ushbu maqolada o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirish jarayonida maktab pedagogikasining o'rni, uning metodik asoslari va amaliy tadbirlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari maktab pedagoglari uchun vatanparvarlik tarbiyasini yanada samarali tashkil etish yo'llarini aniqlashga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Vatanparvarlik tarbiyasi masalalari pedagogik va psixologik adabiyotlarda keng yoritilgan. O'zbekiston va xorijiy olimlar (A. Qodirov, Sh. Yoqubov, J. Akhmedov, E. Erikson) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar yoshlarni milliy g'urur va fuqarolik mas'uliyati ruhida tarbiyalashning nazariy va amaliy asoslarini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, vatanparvarlik tarbiyasi nafaqat dars jarayonida, balki turli tarbiyaviy faoliyatlar, loyihalar, madaniy tadbirlar va ekskursiyalar orqali samarali amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi tomonidan ishlab chiqilgan maktab dasturlari ham vatanparvarlik tarbiyasiga katta e'tibor qaratadi. Masalan, «Vatanparvarlik va milliy g'urur» mavzusidagi darslar, tarixiy ekskursiyalar va madaniy tadbirlar o'quvchilarda o'z vatanini sevish va hurmat qilish hissini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ilmiy adabiyotlarda pedagogik metodlar – interaktiv darslar, loyihaviy faoliyat, guruh ishlarini tashkil etish va muzey pedagogikasi vositalari - yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda samarali vositalar sifatida ta'kidlangan.

1. Nazariy tahlil usuli – vatanparvarlik tarbiyasi va maktab pedagogikasi bo'yicha mavjud adabiyotlar, maqolalar, o'quv dasturlari va pedagogik qo'llanmalar o'rganildi.

2. Empirik tadqiqot usuli — o'quvchilarning vatanparvarlik ruhini aniqlash uchun so'rovnoma, intervyular va kuzatuvlar o'tkazildi.

3. Kuzatuv usuli — dars va tarbiyaviy faoliyat jarayonida o'quvchilarning xatti-harakatlari va ishtiroki tahlil qilindi.

4. Analitik usul — empirik ma'lumotlar statistik va sifat jihatdan tahlil qilindi, pedagogik metodlarning samaradorligi baholandi.

Ushbu metodologik yondashuv o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishdagi maktab pedagogikasining nazariy va amaliy jihatlarini aniqlashga imkon berdi.

NATIJALAR

Tadqiqot davomida o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishda maktab pedagogikasining samaradorligi bir nechta jihatlar orqali aniqlandi:

- Pedagogik metodlarning ta'siri: Interaktiv darslar, loyihaviy ishlanmalar va guruh faoliyati o'quvchilarning milliy g'ururi va fuqarolik mas'uliyatini oshirishda samarali ekanligi kuzatildi. So'rovnoma natijalari shuni ko'rsatdiki, o'quvchilarning 78% pedagogik faoliyat davomida o'z vatanini qadrlash hissi kuchayganini bildirgan.

- Muzey pedagogikasi va ekskursiyalar: Tarixiy va madaniy ekskursiyalar o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Kuzatuv natijalari shuni ko'rsatdiki, ekskursiyalarni muntazam tashkil etish o'quvchilarning milliy qadriyatlarni anglash va hurmat qilish darajasini 65% ga oshiradi.

- Pedagoglarning shaxsiy namunalari: O'qituvchilarning motivatsion yondashuvi va axloqiy namunasi o'quvchilarning vatanparvarlik hissini rivojlantirishda hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi. So'rov natijalariga ko'ra, o'quvchilarning 82% pedagoglarning shaxsiy namunasi orqali vatanparvarlik tushunchasini yaxshiroq qabul qilgan.

- Tarbiya va madaniy tadbirlarning uyg'unligi: Maktab ichidagi darslar bilan birga bayramlar, tanlovlar va madaniy tadbirlarni tashkil etish o'quvchilarda milliy g'urur va ijtimoiy faollikni birdek rivojlantiradi.

Ushbu natijalar shuni ko'rsatadiki, vatanparvarlik tarbiyasi pedagogik metodlar, tarbiyaviy faoliyatlar va shaxsiy namunalar orqali kompleks tarzda amalga oshirilsa, o'quvchilarda milliy g'urur va vatanparvarlik ruhini samarali shakllantirish mumkin.

MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishda maktab pedagogikasining muhimligini tasdiqlaydi. Kuzatuv va so'rovnoma natijalari ko'rsatdiki, interaktiv darslar, loyihaviy faoliyatlar, guruh ishlari va muzey pedagogikasi vositalari o'quvchilarning milliy g'ururini, fuqarolik mas'uliyatini va vatanparvarlik hissini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, tadqiqotdan ma'lum bo'lishicha, vatanparvarlik tarbiyasida faqat dars jarayoni emas, balki maktab tashqarisidagi madaniy va ijtimoiy tadbirlar ham muhim ahamiyatga ega. Masalan, tarixiy ekskursiyalar va milliy bayramlar o'quvchilarda o'z vatanini sevish va qadrlash hissini mustahkamlaydi.

Maqola davomida ko'rsatildi-ki, pedagoglarning shaxsiy namunalari, motivatsion yondashuvi va metodik faoliyati o'quvchilarning vatanparvarlik ruhini shakllantirishda asosiy omil hisoblanadi. Shu bois, maktab pedagogikasi nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarda

axloqiy, ma'naviy va ijtimoiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan kompleks tizim sifatida faoliyat yuritadi.

Muhokama shuni ko'rsatadiki, vatanparvarlik tarbiyasini samarali amalga oshirish uchun pedagogik jarayonni tizimli tashkil etish, metodik yondashuvlarni doimiy takomillashtirish va maktab ichidagi hamda tashqi tadbirlarni uyg'unlashtirish zarur. Bu esa o'quvchilarda milliy qadriyatlar, mas'uliyat va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga xizmat qiladi.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishda maktab pedagogikasining roli muhim va samarali hisoblanadi. Interaktiv darslar, loyihaviy faoliyat, guruh ishlari, muzey pedagogikasi va tarixiy ekskursiyalar o'quvchilarda milliy g'urur, fuqarolik mas'uliyati va vatanparvarlik hissini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, pedagoglarning shaxsiy namunalari, motivatsion yondashuvi va tarbiyaviy faoliyati o'quvchilarda vatanparvarlikni mustahkamlashda asosiy omil sifatida namoyon bo'ladi. Maktab pedagogikasining metodik va amaliy jihatlarini tizimli ravishda uyg'unlashtirish o'quvchilarda vatanparvarlik tarbiyasining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, vatanparvarlik tarbiyasini rivojlantirish uchun pedagogik jarayonni yanada takomillashtirish, metodik yondashuvlarni boyitish va maktab ichidagi hamda tashqi tadbirlarni uyg'unlashtirish zarur. Bu esa yosh avlodni milliy qadriyatlarni hurmat qiladigan, ijtimoiy faollikka ega va vataniga sodiq shaxslar sifatida tarbiyalashga imkon yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Akhmedov, J. (2018). Pedagogika asoslari va tarbiyaning zamonaviy yondashuvlari. Toshkent: O'zbekiston pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Erikson, E. (1968). Identity: Youth and crisis. New York: W. W. Norton & Company.
3. Qodirov, A. (2020). Maktab pedagogikasida milliy g'urur va vatanparvarlik tarbiyasi. Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti.
4. Yoqubov, Sh. (2019). O'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash metodikasi. Toshkent: Fan va Ta'lim nashriyoti.
5. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi. (2021). Maktab ta'lim dasturlari va tarbiyaviy faoliyat yo'riqnomasi. Toshkent: Ta'lim vazirligi nashriyoti.
6. Akhmedov, T., & Karimov, F. (2021). Muzey pedagogikasi vositalari orqali yoshlarni tarbiyalash. Pedagogik tadqiqotlar jurnali, 3(5), 45–52.
7. Sultonov, M. (2017). Milliy qadriyatlar va vatanparvarlik tarbiyasi. Toshkent: O'zbekiston Fanlar akademiyasi nashriyoti.